

PRESSITEADE nr 42/23

Luxembourg, 3. märts 2023

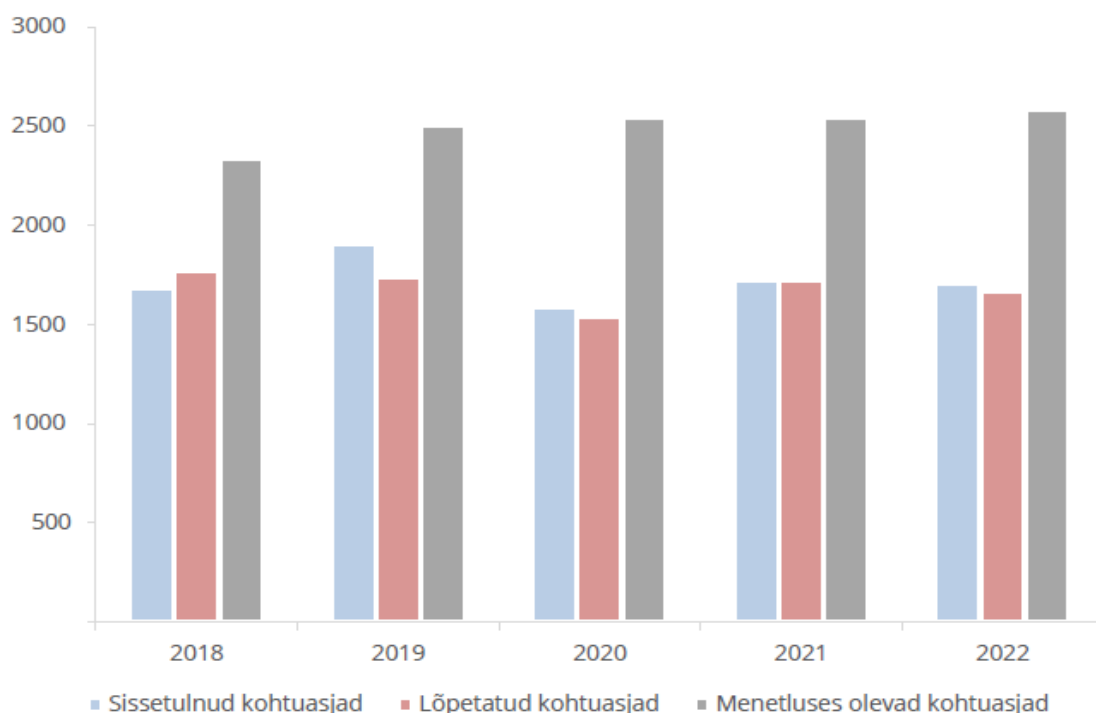
Kohtustatistika 2022: kohtuvaidlused, mis puudutavad kaasaegse maailma olulisi küsimusi (õigusriik, keskkond, eraelu kaitse digitaalsel ajastul, jne) ning piiravaid meetmeid, mille Euroopa Liit on võtnud Ukraina sõja kontekstis

Euroopa Kohtusse ning Üldkohtusse sisse tulnud kohtuasjade arv püsib suur juba viiendat aastat

Kahte kohtusse 2022. aastal esitatud kohtuasjade arv on võrreldav eelnenud aastaga (1710 kohtuasja 2022. aastal võrreldes 1720 kohtuasjaga 2021. aastal) ja püsib seega väga kõrgel tasemel. **Viimasel viiel aastal on nimelt täheldatav sissetulnud kohtuasjade arvu märkimisväärne ja struktuuriline kasv, eriti Euroopa Kohtus (+21%).** Ajavahemikul 2013–2017 saabus Euroopa Kohtusse keskmiselt 693 kohtuasja aastas, samas kui aastatel 2018–2022 oli aasta keskmine 839 kohtuasja, mis tähendab, et tõus on olnud 146 kohtuasja aastas. Üldkohtusse sisse tulnud kohtuasjade arv on stabiliseerunud ja on olnud keskmiselt 883 kohtuasja aastas.

Lahendatud kohtuasjade arvu kohta võib märkida, et Euroopa Kohus ja Üldkohus lahendasid 2022. aastal kokku 1666 kohtuasja ja see arv vastab viimaste aastate keskmisele (1692 kohtuasja aastas ajavahemikul 2018–2021).

Institutsiooni õigustmõistva tegevuse üldine areng aastatel 2018–2022: sissetulnud, lõpetatud ja menetluses olevad kohtuasjad

	2018	2019	2020	2021	2022
Sissetulnud kohtuasjad	1683	1905	1584	1720	1710
Lõpetatud kohtuasjad	1769	1739	1540	1723	1666
Menetluses olevad kohtuasjad	2334	2500	2544	2541	2585

Kahele kohtule lahendada antud vaidluste valdkondade kohta märgib Euroopa Liidu Kohtu president Koen Lenaerts, et „kohtul [tuleb] rohkem kui kunagi varem teha otsuseid tundlikel teemadel. Olgu tegemist õigusriigile omaste väärtuste säilitamisega, keskkonnakaitsega, võitlusega diskrimineerimise vastu, eraelu ja isikuandmete kaitsega, konkurentsieeskirjade järgimisega digihiiudude poolt või tarbijakaitsega, Euroopa Kohtu ja Üldkohtu otsused puudutavad otseselt tänase maailma keskseid probleeme.“

Selleks et säilitada suutlikkus teha mõistliku aja jooksul kvaliteetseid otsuseid, esitas Euroopa Kohus aluslepingutes ette nähtud võimalust kasutades 30. novembril 2022 liidu seadusandjale [taotluse](#) eelotsuse tegemise pädevuse üleandmiseks Üldkohtule teatavates konkreetsetes valdkondades ning Üldkohtu otsuste peale esitatud apellatsioonkaebuste menetlusse võtmise üle otsustamise mehhanismi laiendamiseks.

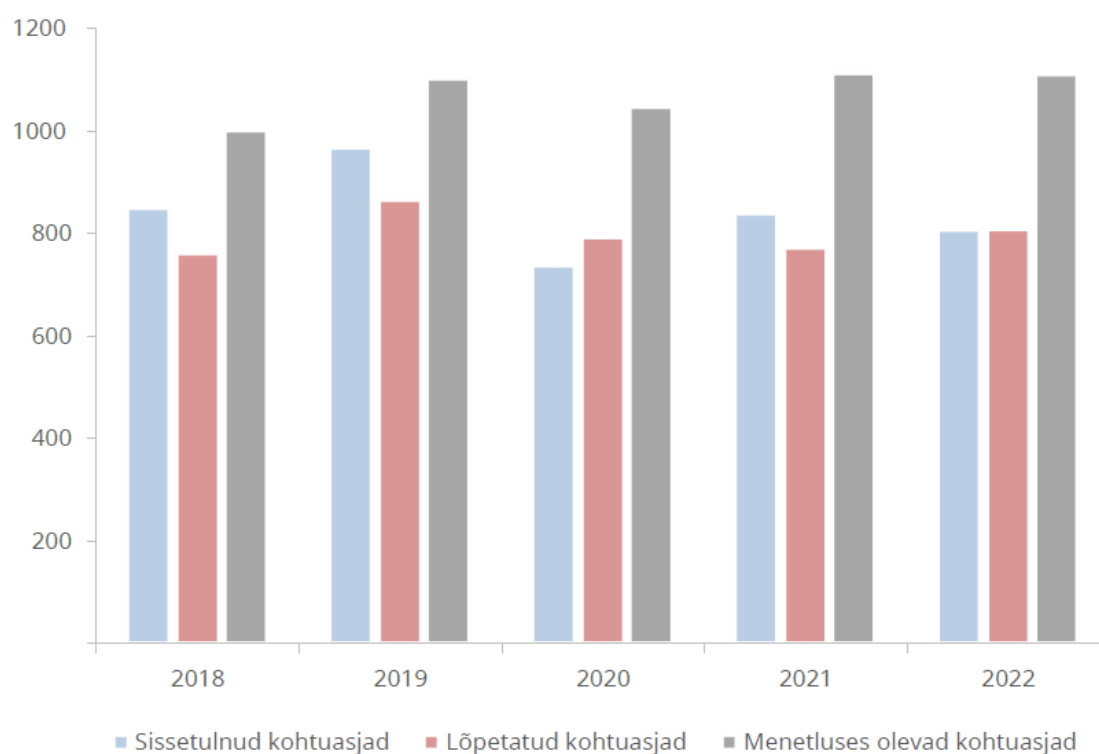
Euroopa Kohus

Euroopa Kohtusse sisse tulnud kohtuasjade arv püsis sel aastal kõrge, eriti eelotsuse valdkonnas.

Selles kohtus pooleli olevate kohtuasjade arv on stabiilne (1111 kohtuasja 2022. aastal võrreldes 1113 kohtuasjaga 2021. aastal). 2022. aastal lõpetatud kohtuasjade arv on veidi suurem kui samal aastal sisse tulnud kohtuasjade arv.

Euroopa Kohtu üldine tegevus –

Sissetulnud, lõpetatud ja menetluses olevad kohtuasjad (2018–2022)

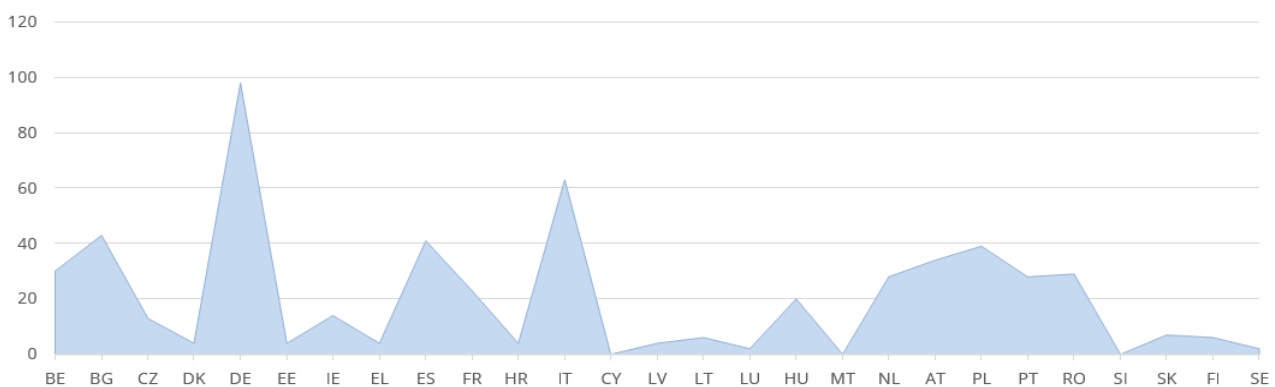

	2018	2019	2020	2021	2022
Sissetulnud kohtuasjad	849	966	737	838	806
Lõpetatud kohtuasjad	760	865	792	772	808
Menetluses olevad kohtuasjad	1001	1102	1047	1113	1111

Menetlusaja kohta tuleb tõdeda, et **üha enamates Euroopa Kohtule esitatud kohtuasjades on tõstatatud tundlikke ja keerulisi küsimusi, mis nõuvad põhjalikumat analüüsi ja rohkem aega**. Tänu sellele, et sagedamini kasutati kohtumäärusi, eelkõige apellatsioonimenetlustes, jäi üldine menetlusaeg (16,4 kuud) siiski sarnaseks eelnenud aasta omaga (16,6 kuud). Sellegipoolest, märgina sellest, et Euroopa Kohtule esitatud küsimused olid keerukamad, pikenes veidi eelotsuseasjade menetlemise keskmine aeg (17,3 kuud, võrreldes 16,7 kuuga 2021. aastal).

Eelotsuseasjade päritolu kohta võib märkida, et 2022. aastal esitasid enim Euroopa Kohtule eelotsusetaotlusi Saksa (98), Itaalia (63), Bulgaaria (43), Hispaania (41) ja Poola (39) kohtud.

Liikmesriikide kohtute poolt Euroopa Kohtusse esitatud eelotsuseasjad (2022)

BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	kokku
30	43	13	4	98	4	14	4	41	23	4	63	4	6	2	20	28	34	39	28	29	7	6	2				546

Üldkohus

Kui 2021. aastal andsid tooni tervishoiukriisiga seotud kohtuasjad (riigiabi, riigihangete, sotsiaalpoliitika, rahvatervise, dokumentidega tutvumise ja avaliku teenistusega seotud asjad), siis **üks 2022. aastat iseloomustavaid asjaolusid on Euroopa Liidu poolt Ukraina sõja kontekstis võetud piiravaid meetmeid käsitlevate kohtuvaidluste tekkimine. Laiemalt moodustavad piiravate meetme üle toimuvad kohtuvaidlused 103 uue kohtuasjaga 11,4% kõigist 2022. aastal sisse tulnud uuest kohtuasjast** (võrdluseks, 2021. aastal oli neid 4,8% ja 2020. aastal 3%).

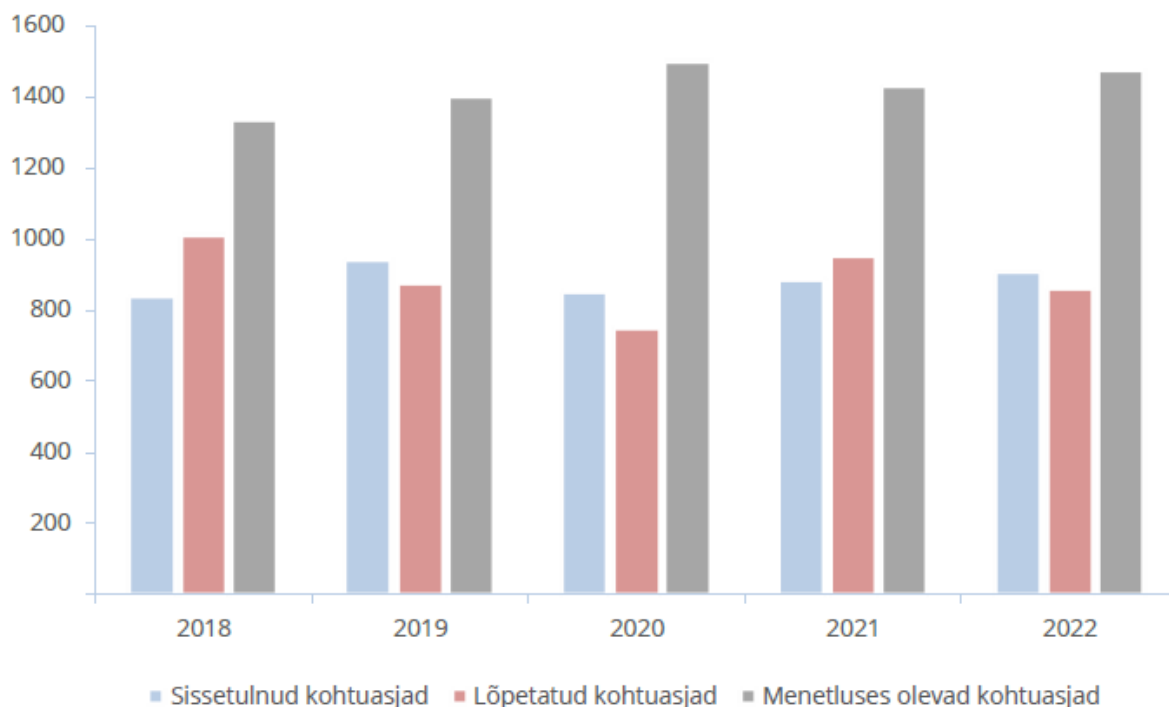
Nõnda tõdes Üldkohtu president Marc Van der Woude, et „arvestades sõda Ukrainas ja üha pingelisemat rahvusvahelist konteksti ning hiljutisi õigusloomega seotud uuendusi (digihiidude konkurentsi reguleerimine, järelevalve riigiabi üle eelkõige maksude valdkonnas ning energia- ja keskkonnasektoris, isikuandmete kaitse...), võib liidu institutsioonide õigusaktide õiguspärasuse kontrollimine muutuda intensiivsemaks. Kuid ärgu olgu siin mingit kahtlust: Üldkohus on oma kohustustest täiesti teadlik ja tal on nende täitmiseks vajalikud vahendid.“

Riigiabi valdkonnas esitati koguni 68 kohtuasja (võrreldes 46 kohtuasjaga 2021. aastal ja 42 kohtuasjaga 2020. aastal).¹ Sissetulnud kohtuasjade arv aga vähenes intellektuaalomandi valdkonnas (270 kohtuasja võrreldes 308 kohtuasjaga 2021. aastal ja 282 kohtuasjaga 2020. aastal) ning avaliku teenistuse valdkonnas (66 kohtuasja võrreldes 81 kohtuasjaga 2021. aastal ja 120 kohtuasjaga 2020. aastal).

Pooleliolevate kohtuasjade arvu kohta saab tõdeda, et võttes arvesse, et sisse tuli 904 kohtuasja ja lõpetati 858 kohtuasja, on see arv veidi suurenenud ja on nüüd 1474 (võrreldes 1428 kohtuasjaga 2021. aastal). Sissetulnud kohtuasjade arv on suurem kui kahel eelmisel aastal (882 kohtuasja 2021. aastal ja 847 kohtuasja 2020. aastal), kuid jääb alla mõnede varasematele aastatele (939 kohtuasja 2019., 917 kohtuasja 2017., 974 kohtuasja 2016. ja 912 kohtuasja 2014. aastal). 858 lõpetatud kohtuasjaga lahendas Üldkohus vähem kohtuasju kui 2021. aastal (951). See 9,8% langus on konjunktuuriline ja tuleneb peamiselt sellest, et 2022. aasta detsembris tuli sisse märkimisväärne arv kohtuasju, ning sellest, et kohtu koosseisus toimus palju muudatusi, kuna ühest küljest astusid aasta esimeses pooles ametisse uued kohtunikud ja teisest küljest lahkus ja saabus 2022. aasta septembris kohtunikke Üldkohtu koosseisu osalise uuendamise käigus, mis toimub iga kolme aasta tagant.

Üldkohtu üldine tegevus –

Sissetulnud, lõpetatud ja menetluses olevad kohtuasjad (2018–2022)

	2018	2019	2020	2021	2022
Sissetulnud kohtuasjad	834	939	847	882	904
Lõpetatud kohtuasjad	1009	874	748	951	858
Menetluses olevad kohtuasjad	1333	1398	1497	1428	1474

Keskmise menetlusajaga võib väga rahule jääda. See oli 16,2 kuud kohtuotsuse või -määrusega lõpetatud kohtuasjade puhul (võrreldes 17,3 kuuga 2021. aastal ja 15,4 kuuga 2020. aastal) ning 20,4 kuud, kui võtta arvesse ainult kohtuasju, mis lõpetati kohtuotsusega.

¹ Sealhulgas 50 kohtuasja, mille esitasid füüsilised ja juriidilised isikud, kes vaidlustavad komisjoni otsuse abikava kohta, mida Portugal rakendas Madeira vabatsöonis.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja, ☎ (+352) 4303 6005.

Hoiame ühendust!

